

Instytut Kultury i Literatury Brytyjskiej i Amerykańskiej

Uniwersytet Śląski w Katowicach

ul. Żytnia 10

41-205 Sosnowiec

Założony w 1995 roku Instytut Kultury i Literatury Brytyjskiej i Amerykańskiej kontynuuje niemal trzydziestoletnią już tradycję anglistycznych studiów literackich i kulturowych prowadzonych na Uniwersytecie Śląskim. Kiedy we wczesnych latach siedemdziesiątych "śląska szkoła" - jak się ją czasem nazywa dzięki charakterystycznej, teoretycznej orientacji badawczej - zaczynała się dopiero kształtować, stanowiła jeszcze względnie niewielką część powstałego w roku 1973 Zakładu Anglistyki. Jednak z biegiem lat Zakład przekształcił się w Instytut Języka Angielskiego i Językoznawstwa Ogólnego, którego część stanowiły dwie podjednostki literaturoznawcze (brytyjska i amerykańska). Wkrótce też powstał Zakład Literatury Angielskiej i Teorii Literatury, a ostatecznie - także dzięki aktywności nieformalnego seminarium Er(r)go - "szkoła" stopniowo rozwinęła się w niezależny Instytut.

Instytut Kultury i Literatury Brytyjskiej i Amerykańskiej, zatrudniający dziś ponad czterdziestu pracowników naukowych, składa się z czterech zakładów (Zakład Historii Literatury Angielskiej; Zakład Teorii Literatury i Kultury, Zakład Literatury i Kultury Amerykańskiej, Zakład Literatur Anglojęzycznych i Studiów Postkolonialnych) oraz dwóch centrów badawczych (Centrum Studiów Kanadyjskich i Centrum Gender Studies). Aktywność Instytutu nie ogranicza się jednak do rozwoju wewnętrznego: obecnie utrzymujemy i stale rozwijamy liczne kontakty naukowe, współpracując jednocześnie z kilkunastoma zagranicznymi partnerami. W roku dwutysięcznym, w uznaniu wysokich akademickich standardów Instytutu, Komisja Akredytacyjna przyznała naszej jednostce akredytację.

Nacisk kładziony na interdyscyplinarność oraz na ścisły związek studiów literackich i kulturowych z filozofią, lingwistyką, semiotyką, i innymi pokrewnymi dziedzinami, daje badaniom prowadzonym w naszym Instytucie szczególnie charakter i łatwo dziś rozpoznawalną tożsamość. Zakres naszych badań opisany jest szczegółowo w osobnym profilu Instytutu - tutaj jednak warto podkreślić, iż zaangażowanie w ów "wgląd" nie ogranicza się jedynie do działań samych tylko naukowców. Wynikające z naukowej penetracji "sposoby patrzenia" (ścieżki myślenia i wątplenia; formy wiedzy), stają się również udziałem studentów - zarówno poprzez dydaktykę prowadzoną na poziomie studiów magisterskich, jak i dzięki naukowej opiece nad młodszymi pracownikami. Znaczna liczba doktorantów, którzy obecnie pracują nad swoimi dysertacjami, liczne prace zbiorowe publikowane przez członków Instytutu, czy działalność Studenckiego Koła Naukowego NeoLit - to najbardziej oczywiste spośród widocznych efektów intelektualnego siewu.

Definiując naszą przestrzeń jako przestrzeń naukowej wspólnoty nie wolno nam pominąć podstawę tkanki, która stanowi o jej istnieniu. Choć dotąd wskazywano głównie te aspekty Instytutu, które wiążą się z naszą działalnością akademicką, to jednak wartości takie jak partnerstwo i lojalność, odpowiedzialność i przyjaźń, wzajemne zaufanie i oparcie, jakie w sobie znajdujemy bez względu na wiek czy stopień naukowy - są dla nas równie istotne, stanowiąc faktycznie warunek *sine qua non* wszystkich naszych intelektualnych działań. Fakt, że Instytut odnosi sukcesy w określaniu i wypełnianiu założonych akademickich celów zawdzięczamy w dużej mierze "wspólnotowemu" zaangażowaniu w rozwój bliskiej wszystkim idei, a przede wszystkim autentycznemu poczuciu partnerskiej, przyjaznej więzi.

Towarzystwo Hermana Melville'a

The Melville Society, USA

Współorganizator Konferencji

Założone w roku 1947, the Melville Society jest jednym z największych międzynarodowych towarzystw koncentrujących swoją działalność wokół życia i twórczości jednego autora, liczące sobie ponad 700 instytucjonalnych i indywidualnych członków. Ta organizacja "non-profit" stawia sobie za cel ułatwianie i rozwój wszelkich prowadzonych na świecie działań, które mają związek z biografią, reputacją, dziełem, wpływem i ludźmi związanymi z dziewiętnastowiecznym amerykańskim pisarzem i poetą, Hermanem Melville'm. Będąc zasadniczo instytucją o charakterze akademickim, skupiającą najbardziej uznane autorytety literaturoznawcze świata, Towarzystwo Hermana Melville'a jest organizacją otwartą dla wszystkich miłośników i czytelników Melville'a.

Zarząd Towarzystwa, wybierany dorocznie w wyniku otwartych wyborów bezpośrednich przez wszystkich członków składa się z pełniących swe funkcje w okresie trzyletniej kadencji Sekretarza (Jill Gidmark), Skarbnika (Dennis Berthold - P.O. skarbnika), Wydawcy (John Bryant) i Historyka (Douglas Robillard) oraz z wybieranych co roku Przewodniczącego oraz Szefów Programów. Zarząd koordynuje programy Towarzystwa, decyduje o funkcjach przydzielanych członkom, ma pieczę nad publikacjami Towarzystwa i dba o jego finanse.

Towarzystwo spotyka się dwa razy do roku. Główne spotkanie robocze ma miejsce w grudniu każdego roku i odbywa się przy okazji Dorocznej Konwencji Modern Language Association, zaś programy omawiane są i zatwierdzone pod koniec maja w czasie konferencji American Literature Association. Dodatkowo Towarzystwo wspiera wydarzenia poświęcone Melville'owi w miejscach, które zaznaczyły się szczególnie w biografii pisarza. W roku 1997 Towarzystwo zorganizowało pierwszą międzynarodową konferencję zagraniczną, która odbyła się w Volos, w Grecji. Od tej pory kolejne edycje tej konferencji miały miejsce na terenie USA: Mystic Seaport (1999), Hofstra University (2001), and Lahaina, Maui (2003). Ostatnia edycja, poświęcona Melville'owi i Douglass'owi, odbyła się w Muzeum Wielorybnictwa w Nowym Bedfordzie, w czerwcu 2005.

Konferencja poświęcona Melville'owi i Conradowi będzie drugim w historii Towarzystwa międzynarodowym wydarzeniem melvillistycznym zorganizowanym poza granicami USA - w Polsce.

KONTAKT Z TOWARZYSTWEM: Jill Barnum, 140 Appleby Hall, University of Minnesota (General College), Minneapolis, MN 55455. USA, TEL: 612-625-0855; E-MAIL: gidma001@tc.umn.edu; FAX:612-625-0709.

Towarzystwa Conradowskie

Polskie Towarzystwo Conradowskie

Polskie Towarzystwo Conradowskie, najważniejsza organizacja zrzeszająca badaczy i miłośników pisarza w Polsce wspiera i animuje rozwój badań akademickich poświęconych dziełu i życiu autora *Jądra ciemności*. Towarzystwo, którego działalność przyjmuje formułę wieloaspektowości, współpracuje z conradystami na całym świecie dbając w ten sposób o nieustanne doskonalenie stanu wiedzy na temat pisarza i rozwój młodszego pokolenia badaczy Conrada. Towarzystwo, któremu przewodniczy jeden z największych conradystycznych autorytetów na świecie, profesor Zdzisław Najder, jest jednym z głównych animatorów wydarzeń związanych z ogłoszonym przez UNESCO Rokiem Conrada, którym będzie rok 2007.

Jednakże profil działalności Towarzystwa nie ogranicza się do działań naukowych. Towarzystwo ma pod swoją opieką istniejące i powstające Centra Conradowskie. Głównym zadaniem Ośrodka Conradowskiego w Gdańsku, gdzie mieści się siedziba Towarzystwa, jest przybliżanie młodzieży twórczości, a także samej sylwetki pisarza. Cel ten jest realizowany poprzez serię wykładów (np. wybrane motywy w twórczości Josepha Conrada Korzeniowskiego w świetle jego biografii, "Lord Jim"- w niewoli złudzeń ?, "Jądro ciemności" - u kresu samopoznania).

Wykłady uzupełniają cykliczne spotkania pod tytułem CZYTANIE CONRADA. Jest to prezentacja wybranych utworów pisarza w wykonaniu czołowych aktorów Teatru "Wybrzeże". Dotychczas odbyły się cztery spotkania z tego cyklu, podczas których prezentowane były następujące utwory: "Wyrzutek", "Zwycięstwo", "Tajemny współnik" i "Dla dolarów".

Joseph Conrad Korzeniowski był wychowany w kulturze szlacheckiej z jej szczególnym uwrażliwieniem na moralną stronę ludzkiego postępowania. I choć ten kulturalny spadek pisarza jest obecny w jego pisarstwie, a także w nim samym to jednak Conrad pozostał człowiekiem otwartym. Otwartym na innych, na inne kultury i nacje, nie przypisywał sobie monopolu na prawdę i wiedzę o świecie. Miał świadomość wielokulturowości świata, nie zawęził swego spojrzenia do jednej nacji. Opisywał przede wszystkim człowieka niezależnie od jego narodowości, wyznania i rasy.

Mając na uwadze światopogląd pisarza staramy się widzieć Jego twórczość w szerszym kontekście. Powstała oferta edukacyjna, skierowana głównie do młodzieży szkół średnich. W jej ramach przekazujemy młodzieży treści, ugruntowujące w niej postawę otwartości, tolerancji, kształcące umiejętność znajdowania tego, co ludzi łączy a nie dzieli.

Brytyjskie Towarzystwo Conradowskie (The Joseph Conrad Society UK)

Brytyjskie Towarzystwo Conradowskie służy naukowcom, doktorantom, studentom oraz wszystkim entuzjastom dzieła i osoby Josepha Conrada (1857–1924) umożliwiając im uczestnictwo we wspólnocie tworzonej przez badaczy i miłośników twórczości pisarza. Ustanowione w roku 1973, a obecnie zarejestrowane w Wielkiej Brytanii jako organizacja charytatywna zgodnie z literą Ustawy o Działalności Charytatywnej z roku 1990 (The Charity Act), Brytyjskie Towarzystwo Conradowskie stanowi medium ułatwiające komunikację i instytucję promującą rozwój kontaktów między conradystami na całym świecie.

Działalność Towarzystwa koncentruje się na studiach zorientowanych na wszystkie aspekty pisarstwa i biografii Josepha Conrada. Celem Towarzystwa jest stworzenie międzynarodowego forum conradystów oraz centrum wymiany materiałów i myśli dla wszystkich, których interesują wszelakiego rodzaju *conradiana*.

Od roku 1973 Brytyjskie Towarzystwo Conradowskie rozwinęło się z niedużej początkowo organizacji w poważną instytucję naukową o międzynarodowym zasięgu i szerokim wachlarzu podejmowanych działań. Jest wydawcą wiodącego czasopisma conradystycznego *The Conradian*, które ukazuje się dwa razy do roku, organizuje coroczne międzynarodowe konferencje,

przyznaje doroczną nagrodę za najlepszy esej poświęcony Josephowi Conradowi oraz promuje studia conradystyczne wspomagając – w miarę możliwości – wysiłki badaczy, których dostęp do funduszy uniwersyteckich lub innych źródeł finansowania jest ograniczony.

Towarzystwu przewodniczy obecnie Dr Keith Carabine, *profesor emeritus* (University of Kent w Canterbury). Zarząd Towarzystwa, w skład którego wchodzi czternastu członków – badaczy lub entuzjastów Conrada – spotyka się trzy razy w roku aby wspólnie podjąć decyzje związane z bieżącą działalnością Towarzystwa i zaplanować Doroczną Konferencję.

Choć Towarzystwo ma swą siedzibę w Wielkiej Brytanii, utrzymuje ściśle związki z zaprzyjaźnionymi Towarzystwami na całym świecie: La Société Conradienne (Francja), The Joseph Conrad Society of America (USA), The Ford Madox Ford Society, The Henry James Society of America (USA). Współpracuje też z indywidualnymi conradystami we Francji, Włoszech, Japonii, Polsce, Skandynawii i Południowej Afryce.

Amerykańskie Towarzystwo Conradowskie (The Joseph Conrad Society USA)

Amerykańskie Towarzystwo Conradowskie powstało w roku 1975 jako forum otwarte zarówno dla zawodowych badaczy Conrada jak i dla innych osób, amatorsko zainteresowanych conradystyką. Założeniem wstępnym Towarzystwa było "rozwijanie i promowanie studiów nad dziełem i życiem Josepha Conrada oraz stworzenie możliwości uczestnictwa w działalności społeczności conradystów studentom wszystkich poziomów oraz osobom niezawodowo zainteresowanych pisarzem".

Te cele wciąż przyświecają naszej działalności. Składki członkowskie Towarzystwa służą więc dziś między innymi temu, by budować fundusz dorocznych nagród przyznawanych Młodym Badaczom i Członkom Dożywotnim oraz co roku przyznawać granty podróżne członkom potrzebującym finansowego wsparcia by mogli brać udział w konferencjach i innych wydarzeniach związanych ze studiami nad Josephem Conradem – zarówno w USA jak i za granicą. Towarzystwo organizuje także doroczną konferencję w ramach zjazdu Stowarzyszenia Modern Language Association, gdzie tradycyjnie jest gospodarzem dwóch paneli. The Joseph Conrad Society of America współsponsoringuje także inne conradystyczne konferencje organizowane w Ameryce Północnej i w Polsce.

Od chwili powstania, Towarzystwo publikuje biuletyn pt. *Joseph Conrad Today*, który dziś jest już poważnym, ukazującym się dwa razy do roku wydawnictwem. W *JCT* można znaleźć sprawozdania z konferencji i streszczenia referatów prezentowanych w USA i za granicą, recenzje najnowszych książek i bieżące informacje dotyczące badań conradystycznych i innych wydarzeń, które mogłyby interesować członków Towarzystwa.

Utrzymujemy także ściśle kontakty z redakcją czasopisma *Conradiana* oraz z Towarzystwami Conradowskimi w innych krajach: w Wielkiej Brytanii, Polsce, Francji, we Włoszech i Japonii. Istniejące już od 31 lat Amerykańskie Towarzystwo Conradowskie jest silną nieustannie rozwijającą się organizacją.

Przewodniczący współpracujących Towarzystw Conradystycznych:

President, JCS US:

Andrea White,
The Joseph Conrad Society
Department of English
California State University,
Dominguez Hills
Carson, CA 90747-0005
USA

Chair, JCS UK

Dr Keith Carabine
The Joseph Conrad Society UK
c/o The Polish Social and
Cultural Association (POSK)
238-246 King Street
London W6 ORF
Wielka Brytania

Przewodniczący

Prof. dr hab. Zdzisław Najder
Polskie Tow. Conradowskie
Centrum Conradowskie przy
Bibliotece Publicznej w Gdańsku
Targ Rakowy 5/6
80-806 Gdańsk